

Werk in uitvoering

Tussenstand Bazar – lezen met plezier op het vmbo

De experimentele versie van het vmbo-leesbevorderingspakket Bazar wordt dit schooljaar op elf scholen beproefd. Het pakket is samengesteld uit ruim 25 bestaande projecten voor het vmbo. Het stelt de school in staat om structureel aan leesbevordering te werken in de vier leerjaren van het vmbo en zelfs daarbuiten, in de verlengde schooldag. Tijdens het proefjaar zijn de projecten verspreid over de proefscholen, zodat in een jaar tijd duidelijk wordt of alle onderdelen van het pakket aan de wensen en verwachtingen van de praktijk voldoen.

Kees Broekhof

De schaal waarop de proefinvoering plaatsvindt, verschilt per locatie. De twee uitersten zijn een school waar alle vmbo-klassen in alle vier de leerjaren meedoen en een school waar één docent Bazar uitvoert in één brugklas. Dit levert een divers beeld op aan ervaringsgegevens, die gebruikt worden om de materialen zo nodig verder bij te stellen. De proefscholen hebben elk hun eigen beweegredenen om met de proefinvoering mee te doen: 'Dit is een mooie aanvulling op ons taalbeleid.' 'Ha, kunnen we eindelijk eens iets gaan doen met jeugdboeken!' 'We willen het koppelen aan CKV.' Wat de scholen met elkaar gemeen hebben, is een aantal enthousiaste vmbo-docenten Nederlands, die het als een uitdaging zien om het lezen van fictie en non-fictie onder hun leerlingen te stimuleren. Fictie wordt daarbij overigens breed opgevat: naast jeugddromans komen ook strips, poëzie, film, theater, kranten en tijdschriften aan bod.

Evaluatie

De ervaringen van de proefscholen worden van nabij gevolgd. Docenten vullen na afloop van een project een evaluatieformulier in waarop zij kunnen aangeven wat zij goed en minder goed vonden aan het projectmateriaal. Wat werkte wel of niet in de klas? Sloten de opdrachten voldoende aan bij het niveau van de leerlingen? Was de informatie voor de docent voldoende en duidelijk genoeg? Daarnaast vinden er geregeld gesprekken plaats tussen de landelijke Bazarcoördinatie en de Bazar-coördinator in de school. In die gesprekken gaat het vooral over de organisatorische aspecten van de invoering. Loopt het project volgens de afgesproken planning? Hoe verlopen de contacten met de projectpartners buiten de school? Hoe loopt de logistiek binnen het project? Deze evaluatiegegevens geven een aardig beeld van diverse aspecten van de invoering. Dat is van belang voor het verder verfijnen van

het lesmateriaal en van de docentenhandleiding bij het Bazar-pakket.

Ervaringen

De ervaringen in de afgelopen periode zijn overwegend positief. Docenten merken – soms tot hun verbazing – dat hun leerlingen lezen helemaal niet vervelend vinden, integendeel. Een docente van het Haarlemse Noordzee College vertelt:

'Ik had een groep meisjes, die wisten gewoon niet meer van ophouden. We deden het project "Ik zoek een vriend m/v" en ze vonden die boeken zo leuk, dat ze zelfs in de pauze bleven doorlezen.'

Het enthousiasme bij de jongens lag wat lager, maar ook zij hadden genoten van de boeken over vriendschap en verliefdheid. Ook het filmproject 'Lezen in het donker' viel in goede aarde. Door de uitgebreide voorbereiding keken de leerlingen met andere ogen naar de films en werden er bij de nabespreking geanimeerde discussies gevoerd. Voor de leerlingen was het natuurlijk extra leuk om onder leestijd met z'n allen naar de bioscoop te gaan. Er worden natuurlijk ook wel wat kanttekeningen geplaatst. Zo blijkt het niet altijd eenvoudig om aan de gewenste aantallen boeken te komen. Dat probleem doet zich voor bij enkele projecten waarin gewerkt wordt met



opdrachten bij specifieke boektitels. Dit is beslist een gegeven waarmee in de verdere invoering rekening gehouden moet worden. Ook de tijd die nodig is voor de coördinatie van het project in de school valt nog wel eens tegen. Niet alle scholen hebben uren vrijgemaakt voor de coördinatie en het is dan ook niet verwonderlijk dat op de scholen waar de coördinatie in de vrije tijd moet gebeuren, docenten wel eens klagen over de tijdsinvestering die gemoeid gaat met plannen, afspraken maken met instellingen buiten de school, materialen kopiëren en wat dies meer zij.

Sommige projecten hanteren werkvormen die in het vmbo niet gangbaar zijn. Het gaat dan vooral om het samenwerken in kleine groepjes. In de Bazar-editie van *De Jonge Jury* voor het derde leerjaar vormen groepjes leerlingen in de klas een soort mini-jury met een voorzitter, een verslaggever, een tijdbewaker en een presentator. Voor de docente was dit een nieuwe manier van werken, die gelukkig goed uitpakte:

'Ik wist niet goed wat ik ervan moest verwachten, maar het ging heel goed. De leerlingen vonden het juist leuk om

eens op een andere manier aan een opdracht te werken.'

Aan het einde van de lessenserie presenteert ieder groepje een boek voor de klas. Sommigen doen dat nog voorzichtig, met niet meer dan een kort voorleesfragment, maar anderen grijpen hun kans om er iets bijzonders van te maken:

'Een van die groepjes speelde een scène na uit een boek van Carry Slee, waarin een jongen een ongeluk krijgt. Nou, ze hebben een rolstoel geregeld en er was een jongen in de klas die toevallig al met zijn arm in het gips liep, dus die was een mooi slachtoffer!'

Vervolg

De rest van het lopende schooljaar gaan de proefscholen verder met het uitproberen van de materialen. De eerste indrukken zijn gunstig, dat is belangrijk. Diverse scholen buiten het proeftraject, maar ook bibliotheken en gemeenten, hebben al interesse laten blijken in Bazar. Hun beslissing om het pakket wel of niet te gaan invoeren zal mede afhangen van de ervaringen van de proefscholen. Over die ervaringen houden we u op de hoogte. ■